

Ede, 19 december 2019

Onderwerp: houtrook particuliere woningen

Op de gemeentepagina van EdeStad van 4 december wordt stilgestaan bij de overlast van houtrook. Terecht wordt gewezen op de ernstige gezondheidsproblemen die dit kan veroorzaken voor de vele mensen met luchtwegaandoeningen, waarvan de grootste groep COPD of Astma heeft (afgeleid van landelijke cijfers zou het in Ede rond de 8000 inwoners kunnen betreffen). Het college stelt in EdeStad dat ze daar “niets aan kan doen”, omdat de landelijke overheid daar geen regelgeving voor heeft. Wetgeving ontbreekt om er als gemeente in juridische zin tegen op te treden, maar de minister ziet juist een actieve rol voor gemeentebesturen! Het probleem is dermate ernstig dat gemeenten er alles aan moeten proberen te doen, wat in hun vermogen ligt.

Het gebruik van particulier houtvuur, zoals open haarden, allesbranders, pellet-kachels, barbeques en vuurkorven is wijdverbreid in Nederland. Er zijn in Nederland naar schatting ongeveer 1,5 miljoen particuliere huizen met een open haard, houtkachel of allesbrander. Vertaald naar Ede zouden dat er zo'n 10.000 kunnen zijn. Het is – naast verkeer - een van de belangrijkste bronnen van luchtvervuiling in de bewoonde omgeving (RIVM). Ook de bijdrage aan CO₂-uitstoot is aanzienlijk.

Professionele installaties waarin hout wordt verstoekt zijn vaak wel uitgerust met filters die de uitstoot vergaand beperken, maar bij houtstook van particulieren is dit veelal niet het geval.

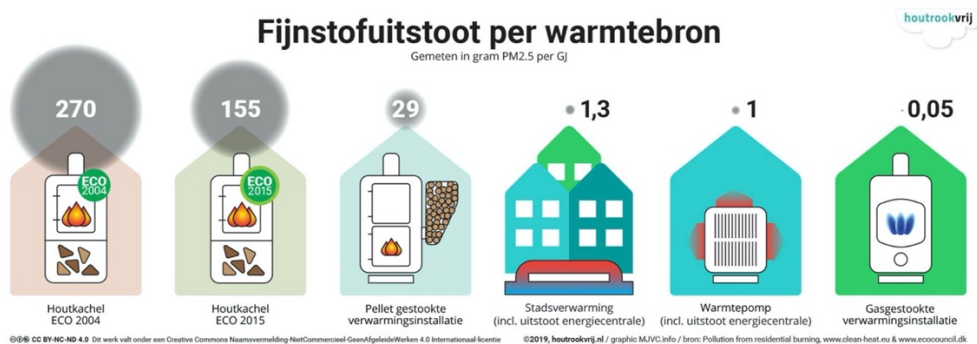
Veel mensen associëren houtstook met gezelligheid. Maar niet iedereen realiseert zich dat het inademen van de houtrook zeer ongezond is voor *zowel degene die het vuur zelf stookt als voor omwonenden*. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer de helft van onze inwoners hinder ondervindt van houtrook uit de directe omgeving. Bij de verbranding komen veel schadelijke stoffen vrij (zie illustratie hierboven). Deze vervuiling is deels kankerverwekkend en vergroot de kans op longziekten, hart- en vaatziekten, en beroertes. Vooral ouderen en jonge kinderen zijn kwetsbaar. Mensen die al longziekten e.d. hebben, ervaren veel overlast van houtstook in hun directe omgeving.

Er heeft zich in de afgelopen jaren een landelijke Platform Houtrook en Gezondheid gevormd die aandacht vraagt voor de gezondheidsproblemen met houtrook en bij het kabinet heeft aangedrongen op maatregelen. Op landelijk niveau heeft de verantwoordelijk minister in januari 2019 de Tweede Kamer in een brief geïnformeerd over de voorstellen van het platform en de maatregelen die zij daarop wil nemen. De minister ziet vooralsnog geen draagvlak voor verboden. De bewustwording onder de Nederlandse bevolking zou - naar haar mening - daarvoor nog te laag zijn. Daar zou dus nu vooral aan moeten worden gewerkt.

Daarom wordt door de minister eerst

- een bronmaatregel genomen (hogere milieueisen aan nieuwe haarden)
- stookwaarschuwingen gegeven bij ongunstige weersomstandigheden waardoor rook lang blijft hangen en daarmee extra gevaarlijk is (per 1 november door RIVM ingevoerd)
- voorlichtingsmateriaal ontwikkeld, en een meetprotocol van gemeenten ontwikkeld, die in de loop van 2019 beschikbaar zouden komen.

De minister is van mening dat ook gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen om de bewustwording bij haar inwoners te vergroten, en bij overlast te signaleren en bij te sturen. De minister faciliteert door – in samenwerking met het platform - effectieve mediaboodschappen te ontwikkelen om mensen te doordringen van de ernst van de situatie. Gemeente kunnen die gebruiken in persberichten, website en andere media. De essentie is dat alle bestuurslagen en GGD's de boodschap gezamenlijk uitdragen. Ook wordt een meetprotocol ontwikkeld.

In dat kader heeft onze fractie de volgende vragen aan het college:

1. Is het college op de hoogte van de Kamerbrief "Houtrook van particuliere kachels" van 15 januari 2019?
2. Het probleem is dermate groot dat dit o.i. niet kan worden afgedaan met een passieve voorlichting op een website, maar vraagt om een directe benadering van alle inwoners. Is het college voornemens om in de lijn van die kamerbrief te participeren in een *actieve benadering* van alle inwoners over de risico's van houtrook?
3. De minister ziet een praktische rol voor gemeenten om problemen te signaleren en bij te sturen en ontwikkeld daarvoor een meetprotocol. Op welke wijze kunnen inwoners directe overlast door houtrook melden bij de gemeente en welke instrumenten heeft de gemeente inmiddels om overlast objectief vast te stellen en bij te sturen waar nodig?
4. Wordt daarbij inmiddels gebruik gemaakt van een meetprotocol of gaat het college hierin nog voorzien en zo ja, wanneer?
5. De informatie die nu wordt gegeven via websites informeert mensen niet concreet over de gevaarlijke stoffen die vrijkomen bij houtstook en de directe risico's voor de gezondheid van de houtstokers zelf. Hoe kan bewustwording worden bevorderd, als houtstokers daarover niet worden geïnformeerd? Hoe kijkt het college hiernaar?
6. De informatie van het college over het vermijden van risico's suggereert dat mensen "verantwoord" kunnen stoken en dat het eigenlijk prima is, zolang mensen zich maar aan bepaalde regels houden en stookalert in de gaten houden. Echter het college constateert zelf dat het een belangrijke bron van luchtvervuiling is en zelfs dat mensen door overlast "in hun wanhoop" de gemeente bellen. Zou de kernboodschap van de voorlichting dan niet moeten zijn: "Wees u bewust van de luchtvervuiling die u veroorzaakt, de gezondheidsrisico's voor uzelf en de gezondheidsrisico's van bewoners in uw directe omgeving, dus stook bij voorkeur NIET!" Is het college bereid het voorlichtingsmateriaal op die manier aan te scherpen?
7. Is het college bereid om een filterupgrade van bestaande houtkachels op te nemen in de lijst van duurzaamheidsmaatregelen die in aanmerking komen voor duurzaamheidsleningen en dit soort oplossingen in haar *actieve voorlichting* naar alle inwoners te promoten?